

IZHAJA VSAKI DAN

Med ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj vsamljene šteje, se prodajajo po 3 nvt. (6 stot.) v mnogih klobarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šteje po 5 nvt. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolona. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vsa leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenega naročnine, se uprava ne ozira.

Naročnina na nedeljsko izdajanje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 5.20, pol leta 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo in rokopijski se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Brzobjavne vesti.

Obletnica izvolitve papeža Pija X.

RIM 4. Povodom obletnice izvolitve papežem je Pij X. prejel mnogo čestitk in udanostnih brzobjav od državnih glavarjev, katoliških društev in zavodov ter od privatnih oseb.

Evharistični kongres v Kolinu.

KOLIN 4. Dospel je semkaj papežev legat kardinal Vanutelli. Pozdravila sta ga nadškof kardinal Fischer, in nadžupan Wallraf v imenu mesta. Nato je imel kardinal slovesen vstop v stolno cerkev. Ulice, po katerih se je pomikal sprejeli, so bile okrašene in v zastavah.

Danes je kardinal vsprejel nad 1000 kongresnih udeležiteljev, med temi mnogo cerkvenih kmetov in deputacij. Popoldne je bil odprt kongres v stolni cerkvi. Škof Namurški je imel kakor predsednik stalnega odbora odprtveni govor, v katerem je pojasnjeval svrhe kongresa. Kardinal Vanutelli je spodbudil pozdrave papeža in zaželel kongresu dober uspeh. Kardinal Fischer je pozdravil udeležence kongresa kakor viši pastir kolinske nadškofije, nadžupan v imenu mesta. Sledila so predavanja.

Stanje kralja Petra.

BELIGRAD 4. Navaroti govoricam, ki so se v zadnjem času pojavile o nepopolnem zdravstvenem stanju kralja Petra, izjavljajo na merodajnem mestu na podlagi zdravniških poročil iz Ribarske Banje, da se kralj počuti popolnoma dobro. V zadnjih desetih dneh se kralj sploh ni onesvestil. Ker pozvoda jahanje kralju težave, je moral na nasvet, zdravniška opustiti svoj jutrnji sprehod. — Za to se pa po dnevu več sprejema peš.

Srbaki dijaki v Jašu.

BELIGRAD 4. Sestanku balkanskih dijakov, ki se bo vršil na jesen v Jašu na Romunskem, bodo prisostvovali tudi srbski dijaki. Isti so že prejeli poziv za sodelovanje na tem sestanku in veliko število se jih odzove pozivu romanskih kolegov.

Turški dijaki v Sofiji.

CARIGRAD 3. Za dobo ramazana odidejo slušatelji tukajšnjega vaučilišča v S. Sijo, da vrnejo obisk bolgarskih kolegov.

Spopadi ob srbsko-turški meji.

BELIGRAD 4. Pri strelcih Modare ob srbsko-turški meji je prišlo med Albanci in srbsko obmejno stražo do 2 uraega boja, tekom katerega je bil en Albanc ubit, več njih pa ranjenih.

TURČIJA.

CARIGRAD 3. Zbornica je nadaljevala razpravo o proračunu. Veliki vezir je zahteval, naj se zopet postavi v proračun več kreditov, določenih za njegov resort, sicer da odstopi. Dotična poglavja proračuna so bile zopet izročena proračunski komisiji.

CARIGRAD 4. Zbornica je nadaljevala razpravo o proračunu. K predlogu, naj bi se odpravilo odposlanstvo v Madridu, je minister za unanije stvari izjavil, da je to odposlanstvo potrebno, da se zamore zasledovati dogodke v Maroku.

Krečansko vprašanje.

SOLUN 3. Mladoturški odbor je sklenil, da prodre z narodno armado v Tesalijo, ako se bo tekem 8 dni rešeno krečansko vprašanje.

SOLUN 4. Šli se govorica, da je vojni minister pozval pod orožje 50 batalijonov.

KANEJA 4. Včeraj zjutraj je nastalo med grškimi prebivalstvom živahno vrenje, ker se je raznesel glas, da je grška zastava na

otoku prepovedana. Vlada je pa uradno izjavila, da bo narodna zastava tudi v bodoče plapolala na fortih in javnih zgradbah ter je dostavila, da bo imela narodna zastava podoba sv. Jurja.

Francija.

PARIZ 3. — Predsednik Fallieres je na današnjem ministerskem svetu konstatiral, da obstoja med Francijo in Rusijo popolno sporazumljenje. Minister za unanije stvari Pichon je poročal, da so se krečanske vlasti dogovorile, da se ohrani na Kreti status quo.

PARIZ 3. General Laffon de Ladebad je imenovan načelnikom generalnega štaba.

Požar v Osaki.

OSAKA 3. Požar je upelil 15.368 hiš, med temi 11 uradnih poslopij in osem šol ter štiri banke in mnogo tovarn. Evropske tverde niso prizadete.

Ustava v Egiptu?

LONDON 3. Egiptovski pravosodni minister, ki je nekoliko časa bival v Carigradu, je nekim novinarjem izjavil, da namerava angleška vlada prihodnjo zimo podeliti Egiptu neko vrst ustave.

Japonci ojačujejo svoje posadke v Mandžuriji.

TOKIO 3. Enajsta divizija je dobila nenadoma povelje, da odide v Tabui. — Svaha temu pojačanju japonskih posadk je, da se prepreči eventualno oviranje gradnje mukdenske železnice od strani Kitajcev.

Dogodki na Španskem.

BARCELONA 3. Red je zopet vzpostavljen in pričelo se je zopet z delom.

MADRID 4. Listi priobčujejo podrobnosti o dogodkih v Barceloni in pravijo, da je bila disciplina vojskov vrzeta. Noben vojak se ni branil streljati. Mrtvih da je bilo 90 ranjenih pa okoli 200.

BARCELONA 4. Zadnja noč je minula mirno. Jutri se zopet odprti promet na progi Barcelona-Saragossa. Ustaše v Sabatellu je včeraj razorožil general Bonet. Zapri so 300 upornikov.

PARIZ 4. Dopisnik „Tempsa“ iz San Sebastiana je zvedel od neke ugledne španske osebe, da se je revolucionarno gibanje že dolgo časa pripravljalo. Nameravalo se je proglasiti generalni strejk za 2. t. m., toda policija je prišla temu na sled ter je tako preprečila vse gibanje in aretirala vodje v Bilbao, Madridu in Saragosi.

Boji okoli Melile.

MADRID 4. Neko uradno poročilo potrjuje, da so Mavri napadli neko strelnico, dostavila pa, da so Mavri izgubili mnogo moštva, vendar so zamogli vzeti seboj svoje mrtvice. Odtrgali so tudi železniški tir v dolžini 150 metrov. General Morina je ukazal, naj se tir takoj popravi in naj se dogradi strelnico, ki je potrebna za varstvo zveze. — V sotorišča v hipodromu so spustili v zrak balone, da opazuje klanec v gorovju Gu-ruga.

MELILA 4. Sinoči so Kabili presenetili neko špansko šotorišče. Ubilih oziroma ranjenih je bilo več častnikov in vojakov.

Nesramnost oficijoznega lista.

„Triester Zeitung“ od minolega ponedeljka piše: „Vsa beda (der ganze Jammer) naših političkih razmer nas prevzemlje, ako čitamo izjave zadnjih dni v stvari italijanske ali proti narodnim bojnim šolam (natio-

nale Kampfschulen). V Trstu je obdaril dr. Rybář svoje sonarodnjake s hujskajočim govorom (eine nationale Hetzrede), ki ne more ugajati niti ljudem, ki sodijo v narodnih stvarih brez strasti, tem manj pa seveda narodnim protivnikom. Čuden slučaj je, da tudi matica monarhije in državno stolno mesto občuti ravno sedaj slovansko poželjivost v šolskih stvarih. Zahteva po pravici javnosti šole Komenskega na Dunaju je stara. Dunajčan po naravi gotovo ni nikak naroden šovenist. Nemški Dunajčan namreč. Kajti ta specifikacija danes ni več brez potrebe, ker se narodna asimilacija ne vrši več tako sama ob sebi, kakor nekde. V zadnjih desetletjih je bila narodna vtrpljivost tudi politički ustanovljena, ker krščansko-socialna stranka ni vpraševala — zelo pametno — svojih malobratrskih pristavev po njihovi narodnosti. Šele v najnovjšem času se je razmerje med Nemci in Čehi — kakor Nemci prihajajo namreč ti prvi v poštev — na Dunaju in Nižavstrijem predrugačilo. Nižje Avstrijske občine na moravski meji se branijo snovanja čeških šol. Ta isti slučaj je seveda tudi v glavnem mestu. Ker Čehi ne morejo doseči pravice javnosti za svojo privatno šolo, ustanovljajo številne privatne šole ter izživajo v tem prigovore onega dela prebivalstva, kateremu se ugroženi nemški značaj državnega stolnega mesta ne zdi tako malovažen. Tudi v političkem oziru je izginila dalekosežna vtrpljivost napram češkim aspiracijam, odkar krščanski socialci močnejše povdarjajo svoje nemštvo. Tako se s narodno poželjivostjo načinom, ki se ne da opravičiti, zanaša nemir tudi v take kroge, ki se jim je od narodno radikalne strani očitala poprej indiferentnost! Ali je to potrebno? Ali je to koristno? Da se lahko doseže naroden mir, ako se le hoče, to kažejo dogodki v Istri, ki značijo svetel pogled v naših narodnih zmešujavah. Moralo se je že preveč grešiti v narodnem oziru, da se prirojena dunajska dobrodušnost dviguje proti češkim prodiranjem na polju šolstva. Kar je preojatno, dela robove.

„Triester Zeitung“ je notorično oficijozen list. Članek, ki smo ga gori prevedli, je došel „T. Z.“ kakor dopis z Dunaja. Ne bomo torej daleč grešili, če rečemo, da je bil inspiriran iz bližnje ministerskega predsednika Bienenrtha. Zato je pač potrebno, da se pobavimo s tem člankom malo obširneje.

Dr. Rybář da je obdaril svoje sonarodnjake s „hujskajočim“ govorom, einer „Hetzrede“?! Tako torej! To, da je dr. Rybář na javnem shodu čezgosal nečuvstvo postopanje vlade, ki nam ne da niti barah ljudskih šol ter ne spojuje niti danih obljub, je po mnemu oficijozna — „hujskanje“!

Res, prav ima: v zahtevah po šolah, ki jih Slovani ljubijo jasnim določbam zakona in dokazani potrebi ne morejo dobiti, se zrcali vsa mizerija, vsa beda — ali, kakor bi rekla „T. Z.“: „der ganze Jammer“ — naših političkih razmer!! Ali krivda na tem ne pada na one, ki enostavno zahtevajo to, kar jim gre po državnem in pisnem pravu! A če že ne po državnem, pa na vsak način po naravnem zakonu! Marveč pada krivda na one, ki bi bi hoteli na eni strani zaustavljati naravni razvoj, na drugi na drugi pa umetno povpeševati protinaravni razvoj!!

Prišli smo res daleč pod slavno vlado „objektivnega“ Bienenrtha, da se že zahteva po šolah v materinem jeziku označa kakor

„hujskarijo“, slovansko „poželjivost“ in „prodiranje“.

Temu nasproti bi se dalo postaviti sledeče paralele:

Dunajski Čeki zahtevajo pravico javnosti za šolo, ki jo vzdržavajo sami. To se že smatra za narodno poželjivost. — Tržaškimi Nemcem vzdržava vlada na državne stroške, torej s sredstvi, h katerim morajo prispevati tudi Slovani, dveljudski in dve meščanski šoli, plačuje jim pet učiteljev na privatni protestantovski šoli, vzdržava nemški gimnazij in nemško realko!! Potem plačuje vlada učitelje na mestni privatni šoli v Opatiji, podpira nemško privatno šolo v Gorici, vzdržava nemške ljudske šole v Puli, nemški gimnazij v Puli in Gorici, nemško realko v Gorici itd.

Vse to pa — Bogne daj! — niso nikaka narodna prodiranja — nikaki nationale Verstöße! Pač pa je „Hetzerei“, če Slovenci v Trstu, torej na svojih tleh, zahtevajo nekoliko odločnejše ono, kar imajo Nemci povadi in v tako veliki meri!

Razlika pa je še ta: Čehi ustanovljajo šole na Dunaju ne le na svoje stroške ampak tudi edinele za svojo dečo!! Nemške šole pa, ki jih vlada ustanovlja na državne stroške po nemških krajih, si Nemci puščajo ne le plačevati od drugih, ampak love vanje nemške otroke!

Is vspricho tacih dejstev ima oficijozna nesramna železna čelo, da se izgraja nad slovansko poželjivostjo in poje hvalospeve dunajski nemški narodni vtrpljivosti!! Ali ne zveni kakor krvava ironija, ko čujemo, kako oficijozna hvali narodno toleranco svojih „krščanskih“ socialcev nasproti Čedom, ki je trajala vse dotlej, dokler se niso Čehi začeli glešati se svojo „poželjivostjo“ po svojih šolah za svoje otroke. Lepa toleranca to, ki se vzdržuje le tako dolgo, dokler oni, proti kateremu smo „tolerantni“, ne govori kaj je in mirno trpi, da „tolerantnež“ drže na nem svoj stopal! Takov plemenit človek je tudi naš huj skupih in edrubi, ki tudi ne odreka nikomur ničesar, dokler ga nikdo ničesar ne prosil!

Takova je po tržaškem oficijozu slavljena dunajska nemška vtrpljivost!!

Da, „Triester Zeitung“ ima čisto prav! To, da se morajo Slovani brezuspšno boriti za svoja najprimitivnejša naravna prava, kaže — ponovimo to še enkrat! — na vso našo političsko bedo, na vso naš „politischen Jammer“; a da zamorejo slični članki, kakor je omenjeni članek v „T. Z.“, zagledati beli dan v oficijoznem listu, je itak tako nesramno, kakor perfidno!

Zato pa kličemo na ves glas: Dr. Rybář se je le plemenito in z ljubeznijo, ki jo je sleherni človek dolžen svojemu narodu, zavzel za prava svojih rojakov, odrekana jim od — avstrijske pravice, in ni govoril nikake Hetzrede! Pač pa pišejo plačana peresa avstrijskih oficijozov Hetzartikel, s katerim zastrupljajo politično življenje v državi in vrše s tem na zločinski način posel grobokopov državne misli med nemškimi večino v državi!

Ta hetzartikel v „Triester Zeitung“, doposlal ali inspiriran z Dunaja, bodi v pouk tistim rojakom našim, ki se nočejo umeti, da proti Bienenrthovi vladi je za nas dana le ena in edina možnost, ki je: brezobziren boj z vsami sredstvi, ne izvenzmi — obstrukcije!

je najhujše za neporočenega, svobodnega moža!

„Gospa, moja bistroumnost me je zapu-tila. Zatorej prosim!“

„Vi čudak, vi! Poročila bi vas in s tem bi bili dovolj kaznovani.“

„Ha, ha! Res pametna ideja. Škoda, da se to ne more urasčiti.“

„Da, res škoda. Kaj ne, da dva midva ustvarjena eden za drugega? Toda jaz mislim, da bi vas vseeno na drug način kaznovala in to, kar tu na mestu!“

„Kar tu na mestu, pravite, gospa! Saj se vendar ne mislite ločiti od moža!... Veste za tako igro nimam jaz talenta.“

„Ne to, ne, vi čudak! Prosim, ostanite miren in ne smehljajte se tako ironično kakor ste se do sedaj. Kar se sedaj zgodi, je vredno le resnega obraza.“

„Kaj pa mislite z menoj, gospa?“

„Nič slabega! Poljubiti vas hočem in to za kazen, ker ste tak čudak.“

„Vaprejem radovoljno kazen in prosim za poostrenje!“

Poljub je padel na lice in na ustni čudaka, kakršen sem jaz, Jean Skrutusky.

(Zvršetek.)

PODLISTEK.

JAZ...!

Œrtice. — (SLAVKOV.)

Zabliaknila je z očmi, se na lahno priklonila in odšla s kratkim pozdravom: „Z dovoljenjem!“

Lahko ste sami slišali, kako je siknila na stran: „Čudak!“

Vi majete z glavo in me pogledujete z vprašujočim pogledom, a jaz se vam samo poredno nasmejem in vstanem ter vas vlečem drugam. Tu pa tam vloviva med različnimi pogovori kako besedo in iz tega lahko sklepava na predmet obče konverzacije. Ta se vrti vedno okoli čudaka, ki sliši na ime Skrutusky. Prišlutkujeva malo pozornost in slišala bova gotovo marsikaj zanimivega! „Mimica! Kaj praviš ti o našem čudaku?“

„Hm, kaj? Interesanten je ta človek in pravzaprav ne vem, kaj bi rekla o njem.“

„Meni se zdi, da nas vse prav počteno za nos vodi.“

„Da, da! Vedno ima tiisti ironični nasmešljaj okoli uste.“

„Le tožišva se! Pride že čas, ko se zagleda v kako krilo in tedaj postane gotovo drugačen.“

„Meni bi bilo skoraj žal. Sedaj se mi dozdeva jako zanimiva prikazen in zagotavljam te, da sem vselej zadovoljna, ko ga vidim, kako ponosno prikoraka v našo družbo.“

„Jaz pa pravim, da je čudak. In glej; vendar vse govori o njem, vsi se zanimajo zanj, kakor če bi bil on bogve kako izvrsten kavalir.“

„Da res čudno je to na vsej stvari!“

Gospici sta naju opazili in na mah je pogovor obrnjen. To bi bili torej prizori iz našega društva.

Pa ne samo gospicam sem jaz interesantna prikazen! Ne! Gospa, prosim, omožene gospa, se tudi jako zanimajo za me! Pa še kako! Večkrat sem se že bal, da se zapletem v konflikt z njihovimi „slabšimi“ polovicami. Pa vselej sem jo srečno odnesel!

Da, tudi gospe so edine v sodbi, da sem čudak.

Razlika je samo ta, da slednje irgovarjajo to besedo z nekim vidnim zadovoljstvom, a gospece spremljajo to besedo z žalostnim smehljajem. Da boste vedeli, kako sodijo gospe o meni, vam hočem povedati del pogovora, ki sem ga moral sto in stokrat poslušati.

„Gospod Skrutusky, vi ste jako čuden človek!“

„Hvala gospa, da ste tako odkritosrčni.“

„Čemu bi vam pa skrivala svoje mnenje? Vi ste najinteresantnejša oseba izmed vseh mojih znancev.“

„Kaj res?“

„Že zopet se ironično smejete! Pravim vam, gospod Skrutusky, da je velika sreča za vas, ker sem jaz že omožena. Sicer bi vas jaz že kaznovala...“

„Prosim! Radoveden sem na kazen, ki bi mi jo vi naložili.“

„Kazen! Da, kazen in to trajno kazen bi vam jaz prisodila!“

„Kakšno pa?“

„No, znali boste gotovo, katera kazen

„Veleizdajniški proces“

v Zagrebu.

(110. dan razprave.)

Zagreb 3. VIII.

Nastić pred sodiščem.

Drž. pravd. Accurti je reflektiral na predlog branitelja dr. Budisavljevića, tičeći se društva poljedeljskih delavcev ter je rekel, da je branitelj obtožnico slabo umel. Branitelj dr. Budisavljević: „Nisem je umel tako samo jaz, ampak tudi starejši kolegi. Drž. pravdu: „Nisem teh društva obdolžil velikosrbske propagande, ampak le posamične člene.“ Branitelj dr. Budisavljević: „Potem niste tudi sami umeli svoje obtožnice (Veselo). Predsednik je posvaril branitelja. Branitelj dr. Popović je zahteval besedo. Predsednik: „Besedo ima sedaj branitelj dr. Mazzura. Le enkrat morem podeliti besedo vskazemu branitelju. Branitelj dr. Popović: „Ali jaz moram sedaj govoriti. Gre za zaslusanje priče, ki je ravno sedaj v Zagrebu in ki hoče podati senzacionalne izpovedbe o Nastiću.“

Slednjič je dobil besedo in rekel: „Pred nekoliko dni je bil v nekem članku o Nastiću v jednom zagrebskih listov omenjen neki Šarić. Ta je svojedobno kakor mladenič obdeval z Nastićem, kateri poslednji paga je radi njegovih Hrvatom prijaznih izjav pretepel. Radi tega se je Šarić, ki se je jako žalil radi tega, skušal umoriti. Šarić se nahaja sedaj v Gradcu pri bosansko-srbskem polku. Pred nekoliko dnevi je prišel k njemu (dr. Popoviću) stric tega Šarića, pope Dušan Sobotić iz Bosanske Gradiške in ga je prosil, naj ukrene korake, da bosta zaslusana tudi on in njegov nečak. Ta namreč ni absolutno šol in zato ga je njegova rodbina zapustila. Odsel je v Beligrad, kjer se je dne 7. januarja 1907 seznanil z — Nastićem! Dne 24. marca o pravoslavni Veliki noči, je prišel nečak k njemu v Bosansko Gradiško. On (pope Sobotić) je zapazil na njem sledi krvi, ali ni vedel o poskusu samomora, o katerem so pisali vsi beligradski listi. Tu je pripovedoval Šariću svojemu stricu, da se je v Beogradu seznanil z Nastićem, in sicer v „Slov. jugu“, kamor je večkrat zahajal.“

V pogovorih je Nastić obsojal vse bosanske politike in je trdil, da treba poseči po terorističnih dejanjih. Šarić je na to vprašal Nastića zakaj on ne začne s tem, na kar je Nastić odgovoril: „Jaz sem strahopetec in nimam dovolj srčnosti za to.“ Jaz delam samo duševno in potrebujem storičar, ki izvede to, kar jaz namerujem. 8—10 dni potem sta se Šarić in Nastić zopet sešla v gledališki kavarni. Šariću se je tedaj jako slabo godilo, lačen je bil in ni imel denarja. Nastić ga je povabil na izprehod, na katerem mu je pripovedoval, kako da je zadnji čas, da se začne govoriti po „ruski“. Pašić da je dal njemu (Nastiću) 1000 dinarjev, Laza Dimitrijević da je vladni špijon in je pripovedoval (Šariću) ved izgovor terorističnih akcij. Slednjič je Nastić nagovarjal Šarića, naj se (Šarić) žrtvuje za narod in naj izvede neki atentat, pri katerem bi se mogel srečno izmuzniti. Šarić mu je moral dati častno besedo, da ne bo govoril nikomur kar mu on (Nastić) sedaj pove. In tedaj se je Nastić na nečuten način spravil čez njegovo Veličanstvo cesarja in kralja Frana Josipa in čez kralja Petra. Nato je Nastić pariral kleti v vladnem poslopju v Sarajevu in je rekel, da Šarić mora v Serajevo in naj v rečenih kletah položi bombe ki se razleži v 24 urah. — To bombo mu izroči on — Nastić! Potem mu je dajal navodila, kako naj se utihotapi v klet. Najprej položi nekaj manjih bomb, ob katerih eksploziji se strese poslopje, a to provzroči eksplozijo velike bombe. In rekel mu je še: „In denarja dobiš za to, veliko denarja!“

In ker Šarić, da si lačen in raztrgan ni hotel nič čuti o tem, se je Nastić jezil in je rekel: „Ti si bedak. Mogel bi imeti toliko denarja, kolikor jaz!“ In Nastić je govoril potem slavošpev na egoizem in denar. Šariću se je Nastić pristudil in ni hotel žnjim niti k obedu.

Pozneje enkrat mu je izročil Nastić 25 eksemplarov „Jezovitov v Bosni“, da jih pošlje v Bosansko Gradiško. Šarić pa ni storil tega. Ampak je te brošure v Beogradu izročil dijaku Grebencu ter mu rekel, da je Nastić slab človek. Vse to je Šarić pripovedoval svojemu stricu pred svojim povratkom v Beligrad in je sedaj, ko je Nastić izpovedal vse ponovil!!

Predsednik je odredil malo pavzo, med katero je neki dijak imenom Teodorović izvršil v sodni dvorani atentat s palico na urednika „Pokreta“ Wilderja. Med tem ko je Wilder ničesar sluteč sedel v žurnalistiški loži in pisal beležke, ga je rečen dijak s palico udaril čez hrbet in — hitro zbežal. Med občinstvom je zavreščalo od ogorčenja in med tem se je Wilder spustil za napadalcem, ga prijel in izročil straži. Sedaj je šel izvedel, da se napadalec zove Teodorović in da se je čutil žaljenega radi neke novice v „Pokretu“ o Nastiću, kateremu je Teodorović zaupnik. Teodorović je neabsolviran student in je nameščen kakor „tajnik“ pri Nastiću.

Po mali pavzi je predsednik takoj obsodil Teodorovića v 3 dni zapora, ki ga je

moral ta takoj nastopiti. Ob jednom je predsednik odredil, da se občinstvu odvzamejo palice.

Branitelj dr. Popović je predlagal, naj se omenjeni Šarić, ki je bil svojedobno obojen radi žaljenja Veličanstva, ali ga sedaj vojaške oblasti sploh hvalijo, in pa njegove stric Sobotić zaslusita kakor priči. Dalje bi mogel Šarić, ki dobro pozna življenje v „Slov. jugu“, pričati, o čem je tam Ljuba Jovanović govoril z mladimi ljudmi. — Nastić ni v svojih izpoveddah nič omenil Šarića, ali poizvedoval je natančno o njem, kje je in kako mu gre.

O občevanju med Nastićem in Šarićem bi mogla pričati urednika beligradske „Politike“ Tonković in Ribnikar, kakor tudi literat Ukoković.

Predsednik je odredil pavzo pol ure.

Po pavzi.

Branitelj dr. Popović: „V vsaj aferi v Zagrebu delujejo isti motivi neke družbe isto vlogo kakor v cedinjski aferi z bombami. To družbo bi se moglo imenovati družbo za izkoriščanje neprijetnosti črnogorske vlade. Glavne vloge igrajo v tem dr. Laza Dimitrijević v Seraju, Šime Jovanović in Gjorgje Nastić (gibanje).“

Kakor v vsaki družbi z nečistimi nameni so se tudi ti člani sprli vred seboj brčkone radi delitve honorarja. Šime Jovanović je tožil Nastića radi sumničenj. Nastić je imel biti zaslusn, toda izjavil je pred dunajskim delegiranim sodiščem, da noče odgovoriti, ker so njegove izpovedbe z izpovedbami, ki jih ima podatit zagrebskem procesu, v zvezi in bi mu, ako se predčasno objavi, grozi velika materijalna škoda.

Mej tem pa je Šime Jovanović včeraj prišel v Zagreb in je njemu (Popoviću) pred branitelji drom. Hinkovićem, drom. Budisavljevićem in poslancem Bude Budisavljevićem podal sporočila, iz katerih jasno izhaja, da je vsa takozvana srbska kampanja proti Črnogori zasnovana od Dimitrijevića, Jovanovića in Nastića, da bi izsilili denarja iz črnogorske vlade. — Po cedinjskem procesu da so predložili črnogorski vladi račun 20.000 K. Mej temi je bila postavka 6000 K, ki da jih dobil srbski stotnik Vasić iz Kragujevca, da ne bo dal več nikakih bomb proti Črnogori. V resnici pa ni Vasić nikoli dobavljal bomb ne dobil niti vinarja.

Branitelj je navel še druge aleparije glasom izpovedbe Jovanovića.

Predsednik je odgodil razpravo na jutri.

Začetek volilnega gibanja na Goriškem.

Kmečka stranka je imela dne 29. m. m. sejo glede bodočih deželnozborskih volitev. Sklenila je, da nastopi ta stranka samostojno.

Ne odklanja pa pomoči katere druge stranke, ki jo bo hotela podpirati. Na dan 2 septembra skliče zaupen shod, da postavi svoje kandidate.

Prvi javen shod bo u nedeljo v Stanjelu se sledečim dnevnim redom: 1. O volitvah v dež. zbor; 2) Za odpravo davkov na nove senožeči, ki so bile iztrebljene kamenja; 3) Razni predlogi.

Narodna napredna stranka je dala občinam inicijativo, da protestirajo proti neugodnemu terminu, ki se je določil za volitve, ker bo ljudstvo imelo tedaj obila posla s trgatvijo in pa zato, ker je mnogo volilcev izven dežele in kateri se vrnejo domov še le na zimo.

Slov. ljudska stranka se drži še v rezervi. Najbrže se vrže v svo silo na Kras, dočim skuša nar. napredna stranka dobiti tal v Gorah, kmečka stranka pa v Brdih. Pravo volilno gibanje se začne drugo polovico avgusta; že danes pa je gotovo, da bo na vseh treh frontah jako vroč boj.

Med Lahji se opaža volilno gibanje že več časa.

Pajerjeva stranka dela neumorno agitacijo. V to jej služijo prav dobro razni deželni uradi, ki s koncijskimi, predavanji in konferencijami iščejo stika z volilci Furlanije. Fajdutijski stranka pa tudi ne drži križem rok. Pajer bo še kandidiral; če pa bo videl, da nima absolutne gotovitosti do zmage, pošle v boj kakor svojega kandidata deželnega tajnika, isto tako, kakor ga je speljal na led na zadnjih državnozborskih volitvah. Pustil bi rad dež. tajnika v dedščino celo mesto deželne glavarja, če bi šlo vse po njegovih mislih. Kakor se vidi, je postal Pajer jako star, in ne umeje več novih časov. Dnovi onih časov, ki so potisnili v roke temu možu absolutno gospodstvo v deželi so štetili. — Teško je reči, kje ima več sovražnikov, ali v Fajdutijski ali v lastni stranki. Na vsaki način se bo bil hud, neizprosni boj med tema strankama, ki brčkone za večne čase zapečati Pajerjev absolutizem in prinese nove čase v deželno hišo.

K jubileju grunwaldske bitke.

Skoro csemnajst in pol milijona Poljakov, v treh državah, proslavi to leto 500-letni jubilej historične bitke grunwaldske in vsi drugi Slovani se pridružijo poljskim bratom, da onega dne postavijo še en nasip proti povodnji pangermanstva, ki — kakor pred 500 leti — zopet grozi nam vsem.

Bilo je to leta 1410, ko so se v dolini med Dubrovnom in Ostrogom sprejeli narodi slovanski z močnim redom nemških križarjev, ki so v slovanske zemlje nosili vero Jezusovo z gorečimi gromadami in bojnimi kopjem: o g n j e m i n m e č e m — kakor pravi Sienkiewicz.

Slovansko vojsko je vodil kralj poljski Jagaillo, a z njim sta bila litavski veliki knez Vitovt ter ruski junak iz Smolenskega Juraj Lugnevič. Češka, ki so se tudi borili v grunwaldski bitki je vodil Jan Žižka iz Trocnova. Spopad je bil strašen kakor da sta se sprijela dva sveta. Na bojišču je ostalo do štiri-desettisoč Nemcev; petnajstisoč jih je bilo odvedenih v robstvo, a ostalih petindvajsettisoč se jih je rešilo v divjem begu. Trebalo je nekoliko stoletij, da je Germanija prebolela ta udarec.

Sedaj, po pet sto letih, Slovanstvo in Germanstvo kakor da se zopet pripravljata za drugo edicijo grunwaldske bitke. — Zato Slovanom ni samo do tega, da jubilej svoje stare alave proslavijo z idilo in pesmijo, kajti pet stoletij po Grunwaldu znači za Slovane dolgo dobo — nesloge. Poljski glavni zmagovalci nad nemškimi križarji, nam nudijo danes žalostne slike vsega onega, kar je sledilo letu 1410.

Nikdar poprej in ne pozneje po tem letu ne beleži zgodovina severnega Slovanstva aličnega složnega nastopa ki ga niso mogli odbiti, nemški vitezi. Nikdar se ni slovanska stvar tako proslavila kakor onega historičnega dne.

Danes germanstvo zopet trka na naša vrata: na severu in na jugu. Tudi slovanska vzajemnost oživlja zopet in dobiva smisla za praktičnost in potrebo. Posebno Poljski in Rusi, ki se imajo največ učiti iz zgodovine, se zopet pripravljajo — če tudi ne dovolj hitrim korakom — da se najdejo složne na bojišču za ugrožena svoja prava.

Ero lepe prilike: slavlje je tu, ki bo zvenelo vsemu Slovanstvu kakor fatalen memento:

Slovani, pustite na strani svoje domače razmerice in pripravljajte se za drugi Grunwald!

Mlajša svobodna generacija v Rusiji in v poljskih deželah že umeva svoje naloge in jih dojava v delo. Mi južni Slovani, ki indirektno mnogo trpimo radi nesloge svojih severnih bratov, pozdravljali bomo najnavdušeneje oni dan, ko se ponovi na vseh črtah rusko-poljsko bratstvo, ker to pomenja tudi za nas glavni nasip, glavno obrambo proti sovražniku, ki nas davi!

Srbsko najvišje sodišče proti kralju Petru in princu Juriju.

„Agrarier Tagblatt“ objavlja zanimivo razsodbo beligradskega najvišjega sodišča z ozirom na prepoved lista „Zveno“, ki je bil ustavljen zaradi napada na princa Jurija. Uradništvo se je pritožilo. Najvišje sodišče je hitro masreglovanje odpravilo in svojo razsodbo sledeče utemeljilo: „Ker kralj ni obnašanje in vzgoji prihodnjega srbskega vladarja posvetil dovolj pozornosti, da si bil v to kot oče, kot vladar in najvišji vojaški poveljnik le upravičen, marveč celo obrezan, so podaniki dolžni, da ga opozore na njegovo visoko dolžnost, bodisi po časopisu ali na kak drug dopusten način. Kralj ali prestolonaslednik, ki postopa tako, da vzbudi lahko sovražstvo v ljudstvu, da ga ljudstvo ne ljubi, le škoduje deželi in ljudstvu. Splošno znano je, da je prejšnji prestolonaslednik marsikaj zagrešil, kar bi bil z ozirom na svojo pozicijo in na svoj ugled moral opustiti. Mogoče je to storil zaradi svojega neukrotljivega temperamenta, a kralj je dolžan, da strogo pazi na obnašanje svojega sina, ker drugače lahko popolnoma izgubi vsako zaupanje ljudstva. Z ozirom na dogodke, ki jih je list razmotrival in kritikoval, ni poudaril, da se list prepove. — Razsodbo je podpisal višji sodnik Radivojević, načelnik radikalne stranke. — Razumno, da vzbuja velikansko senzacijo.“

Ta razsodba dokazuje, da je Srbija moderna država z neodvisnim sodnijskim stanom in slobodnim časopisjem, ker le sodniki, ki se popolnoma zavedajo svoje neodvisnosti, so zamogli izreči tako razsodbo!

Tolstoj in mirojna konferenca.

Iz Jasnaje Poljane javljajo, da grof Tolstoj nameruje nasloviti na letošnjo mirovno konferencijo v Kodajj memorandum, in da bo po vsaj priliki osebnost prisostvoval na istej. Grof Lav Tolstoj hoče namreč dokazati, da se vera nikakor ne more dovostiti v sklad z militarizmom.

Novi senjski škof in reško cerkveno vprašanje.

„Narod. Obrani“ poročajo iz Senja: Kakor doznajemo iz krogov svečenstva senjske škofije, je rešeno osebno vprašanje glede apoklitične senjske škofijske stolice, in da bo imenovan škofim sedanji kapitularni vikar in posvečeni škof Rok Vučić. Da ni bilo imenovanje še proglašeno, je vzrok odcepjenje mesta Reke od omenjene škofije, ker ni žalbog ret, da je dotična zahteva Rečanov in Madjarov zavrnjena, kakor so to listi prerano priobčili in s tem stvarci mnogo škodili. Res je, da je to vprašanje sedaj morda akutnejše, nego je bilo kedaj poprej. Sveta Stolica se se sicer upira, in je poslala celo svojega re-

ferenta v Budimpešto in na Dunaj, da bi sklonila madjarske kroge, ne bi li popustili, ali kak da bo vseh, to si moremo misliti. Ostaja še edino upanje cesar in papež. V Sanju se nadejajo, da papež ne popusti velikemu pritisku in da bo Rok Vučić v kratkem imenovan škofom celotne senjsko-modruške škofije.

Izvolski o rusko-angleškem sporazumu.

Posebni odposlanec „Daily Telegrapha“ je bil sprejet na krovu „Standarda“ v Cowes-u ter imel dolg razgovor z ruskim ministrom zunanjih zadev Izvolskim, ki odputuje v četrtak v Frankobrod, kjer ostane nekaj časa, preje ko spremlja cara v Krim in potem v Italijo.

Časnikar je vprašal, kedaj da se poda car v Italijo. Izvolski je odvrnil: Začetkom oktobra.

Glede rusko-angleškega sporazuma je poudarjal Izvolski občudovanja vreden mednarodni uspeh prijateljstva med obema vladarskima hišama.

To prijateljstvo postaja od leta do leta intimnejše; ono je mogočno jamstvo za evropski in izven-evropski mir v vseh mednarodnih vprašanjih, posebno pa v vprašanjih, ki zadevajo pobilje interese Rusije in Velike Britanije. Perzijska kriza je neprecenljiv izgovor o dobroti angleško ruskega sporazuma. Rusija in Velika Britanija sta izvršila obe svoji dolžnosti. Rusija je delovala v Perziji, držeč se strogo prevzetih dolžnosti, radi tega je popolnoma zaslužila tudi zaupanje onih, ki so jo preje smatrali za sovražnico perzijske celokupnosti. Izvolski je nadaljeval, rekoč, da odpokliča Rusija takoj svoje čete, čim bode zopet vzpostavljen red v deželi. — Poleg tega je izrazil svoje veliko zadovoljstvo o pogovoru, katerega je imel včeraj z Greyom. Sporazumljenje med obema narodoma je osnovano na solidni podlagi; ona nimata nikakega prepira, pač pa močno skupne interese, ki so svede eminentno mirovnega značaja.

Časnikar je potem vprašal ministra, če bo stoplo angleško-rusko sporazumljenje v akcijo za rešitev kresčanakega vprašanja. Izvolski je odgovoril, da ima dobre nade, da bo mogoče rešiti to vprašanje v popolnem sporazumu vseh prizadetih strank, a če bi ono dovedlo do evropskih komplikacij, stori vse mogoče, da prepreči vsako nevarno posledico.

Nevarnost vojne med Črsko in Turško.

Kakor vse kaže, je vojna med Grško in Turško radi Krete neizogibna. Vojne priprave se vrše na eni in drugi strani.

Mej tem izjavljajo Krečani, da zahtevajo na vsak način združenje z Grško. Mihelidakis, generalni guverner otoka, je izjavil napram nekemu francoskemu novinarju: Združenje s Kreto je naša sveta naloga, katero so nam zapustili naši dedje, ki so prelivali v potokih kri za neodvisnost svoje dežele. Moj oče je umrl z imenom domovine na ustnicah in isto ime bodo šepetale tudi moje ustnice o uri moje smrti. Krečaki kristjani vasevajo z materinim mlekom ljubezen do neodvisnosti, njih prva igračka je puška; sloboda je smoter našega življenja.

Turki so pogumni na bojnem polju; mi to znamo iz lastne skušnje; a oni naj znajo, da mi ne odnehamo. Pripravljeni smo umreti vsi, zažagati svoja mesta in razrušiti njih zidove preje nego odnehamo. Mislimo, da Turki ne bodo čutili potrebo, blokirati naš otok. Nabašemo puške — imamo moderno orožje — ter se povlačimo v goré. Kreta je stala Turčijo za veliko denara in krvi, a takrat nas ne najde nepraviljena.

Dnevne vesti.

Osebnost. Predstojnik c. kr. poštnege in brzojavnega ravnanstva v Trstu, c. kr. dvorni svetnik Herman Pattay, je nastopil 2. t. m. daljši dopust.

Nov prinos k italijanski kulturi. — Minulo soboto so napravili šibeniški Sokoli izlet na otok Rab. V Zadru se je parnik ustavil, ne da bi bili Sokoli izstopili. Italijani so privedli Sokolom demonstracijo. Bilo je okoli 70 demonstrantov, večinoma akademiki. Ko so se vračali v mesto, je stopil iz brivnice sodni avakultant, Bogomir Masovčić, ki se ne peha s politiko, živi povsem mirno sam za seboj, a je poznan kot Hrvat.

Akademikna fakinaža je tega človeka, ki se je vračal od brivca ter šel mirno svojo pot, napadla s palicami. Tolkli so ga neusmiljeno po glavi, ter ga prematavali iz enega občestnega jarka v drugega. — Tolkli so ga tako kake pol ure, hodili po njem z nogami in ga pustili potem nezavestnega v jarku, kjer so ga dvignile štiri priproste ženske, ter ga neke vraga v hrvaško knjigarno. Od te so ga prenesli možki v lekarno, kjer so ga za hip spravili k zavesti, a je hitro zopet padel v nezavest. Iz lekarnar so ga neali na deželno sodnijo, kjer so ga zdravniki pregledali in konstatirali, da ima 4 težke in 20 lahkih ran. Iz deželne sodnije so ga neali domov, kjer je ležal v nezavesti do naslednjega dne.

To hudodelstvo je bilo napravljeno ob belem dnevu, ne da bi se bila policija ganila. A sedaj bi Italijani, občina in upravna oblast

a preiskovalnim sodnikom vred vso stvar radi potlačiti, da bi se ne našlo krivcev.

Notabene: To hudo delstvo so napravili akademiki, torej svet naroda, na povsem mirnem človeku. In ponavljamo: „Podli ljudje nam bodo deklamovali o svoji kulturi! Naši slovenski kmetaki fantje bi se gotovo aramovali takega čina, ki bi bil nevreden celo kake družbe konjaskih hlapcev.

Altrochè coltura!

Kakor kdo kliče v gozd... „Indipendente“ reflektuje na našo notico, ki smo mu jo na večna zasramovanja vsega našega naroda v italijanskih listih servirali o kulturnih odnošajih v Italiji! Laško glasilo je grozno indignantno in se zgraža nad odurnostjo tona v oni naši notici.

Priznavamo odkrito: ton v naši notici je res oduren. Rabili smo ga izjemoma, no z namenom, da pokažemo italijanskim novinarjem: 1. da tudi mi — ako hočemo — znamo presti grobe štrane in 2. do kakih posledic za ugled italijanskega imena in naroda sploh bi prihajali, ako bi nepopolne pojave in madeže na posamičnih odlomkih naroda italijanskega generalizirali in pisali na račun vsega naroda, kakor to vedno delajo italijanski novinarji nasproti slovenskim narodom.

Pokazati smo hoteli italijanskim novinarjem, da oni nikakor nimajo monopola za zasramovanje in opozoriti smo jih hoteli na tisto znano: kakor kdo kliče v gozd, tako mu odmeva iz gozda.

Od njih je odvisno, kakove forme naj imajo naši medsebojni prepri. Radi se bomo borili z rapirjem; če pa oni hočejo drugače, bomo znali rabiti tudi — cepce!

Uspeh slovenskih Sokolov v Luksemburgu. Na mednarodnem telovadnem turneju so dosegli slovenski Sokoli jako lep uspeh. Od 1001 točk so dosegli: Francozi 949, Čahi 940, Italijani 926, Belgijci 890, Slovenci 851, Luksemburžani 820.

Otvoritev javne telefonske govorilnice. Altura, krajevnega omrežja Pula. Dne 15. avgusta 1909 preda se telefonska govorilnica Altura, krajevnega omrežja Pula, javnega prometa.

Kakor poslednja nove govorilnice bo deloval župe-upravitelj, don Vjekoslav Visković.

Medmestna govorilna razmerja in priateljine za Alturo so ista, kakor za centralo v Puli.

Za pogovore, vedeče se z javno govorilnico v Alturi z naročniki krajevnega omrežja v Puli (Brioni, Fazana, Medulin, Pula, Poreč) velja govorilna pristojbina 20 stot. za trinitutni pogovor, medtem ko naročniki spojeni z glavno centralo v Puli, kakor postranski centralami v Fazani in Brioni, občujejo z javno govorilnico v Alturi brez vplačevanja posebnih pristojbin.

Uradne ure govorilnice Altura so ob delavskih od VIII—XII in od 2—6, ob nedeljah in praznikih od XI—XII in od 3—4.

Nadiranje in računovodstvo o javni govorilnici v Alturi vodi centrala v Puli.

C. in kr. vojna mornarica. Glasom brzojavnega poročila je vojna ladja „Elisabeta“ dne 3. t. m. pripadla v Meialo, kjer ostane tri dni. Na ladji vse zdravo.

S Kontovelja. V tobakarni na Kontovelju imajo vedno v obilni zalogi ptuje žigice dveh vrst, dočim jim vžigalic družbe sv. Cirila in Metoda čisto zmanjkuje. Nadejamo se, da se po tem opominu tobakarna zadostno preskrbi z vžigalicami naše družbe. One druge pa naj — izginejo, Mari naj mi slovenski okoličani pridpiramo tudi schulverein — svoje najhujše sovražnike? To bi ne bilo le nebašno za nas, ampak tudi pogubno.

Našel je nekdo denarnico z večo svoto denarja in mnogimi listinami. Kdor jo je izgubil, naj se zgasi na Proseku pri Fr. Tavčarju št. 249.

Izjalovljena „ofcet“!

Nevesta, ki je bila puščena pred cerkvijo na cedilo.

Minulo nedeljo predpoludne je prišlo pred cerkev sv. Justa precejšnje število dvo-uprežnih kočij z livriranimi fjaakerji. V kočijah je sedela — po videzu — precej visoka gospoda, imela se je vršiti neka poroka. V rečenih kočijah so bili nevesta, starišini, stariši neveste itd. Čakali so dobre pol ure, ko je h kratu prišel neki javni postrešček, ki je javil nekemu gospodu, sedečemu v eni kočij, da — ženin ne pride.

Na to so gospoda dali obrniti kočijo, ter se vrnili v mesto. Poroka se je torej izjalovila. Da morata biti dotična ženin in nevesta iz boljših, odličnejših krogov, priča že dejstvo, da „Piccolo“, ki prinaša sicer kar cele kolone, če se je kje skregati dve babnici, o tem nič ne poroča!

Mi bomo od svoje strani poizvedovali in natančneje poročali.

Tržaška mala kronika.

Vreme. Velika razburkanost ozračja, ki je naša predvčeršnjem in včeraj zjutraj izbruhla v nevihti, v bliskanju, gromenju, nalivih in točo, je imela včeraj za posledico močno burjo, ki je še le proti večeru nekoliko ponehala, a po tem po noči zopet nadaljevala svojo pesem. Temperatura je padla za celih 15 stopinj nasproti predvčeršnjemu dnevu. Dokler se zrakna ravnotežje v atmosferi centralne

Evrope, bo trebalo še par dni. Za to se za danes predvidja tudi hladno vreme.

S predvčeršnjega viharja. Brivec Fran Galliano je šel ravno v hišo nekega klijenta, ko ga je presenetila nevihta. Treščilo je v bližini ul. Miramar in brivec se je omamljen zgrudil na tla. Zdravniška postaja ga je spravila v bolnišnico, od koder pa je kmalu izstopil, ker na srečo ni bilo nikake poškodbe na njem. Le obleka je bila nekoliko ožgana.

Huda ženska. Radi malenkostnega nesporazumljenja se je žena magazinerja tržanske strojne pekarnice skregala z delavcem Antonom Hiffaer, prišla za steklenico in butnila z isto po glavi nesrečnega.

Zle posledice padca. Juraj Smilović 37. letni čuvaj javnega vrta, stanujoč v ul. Ronco št. 1 je včeraj zjutraj stopajoč po stopnicah padel tako nesrečno, da je dobil kilo. Spravili so ga v bolnišnico.

Padla — s postelje. Alica Spizzamiglio, stara 4 leta, stanujoča ul. Nuova št. 5, je predvčeršnjem padla s postelje in si zlomila levo ključnico. Prvo pomoč jej je nudila zdravniška postaja.

Zlobnež. Predvčeršnjem popoldne je kotlar Hermenegild Folla, star 24 let, brez vsakega vzroka s pestjo vdaril po glavi sivega starčka Ivana Zanca. Redar na konju ga je posveril, a on je začel psovati redarja. Bil je aretiran.

Nezgode vsled burje. Burja, ki je pihala včeraj ves dan z uprav zimsko silo, je po navadi povzročila tudi kako nesrečo. 17-letni voznik Anton Erus je vozil svoj voz po Vojasem trgu, a burja je voz prebrnila in voznik je ostal pod njim. Mladenič je dobil težke huanke na prsih in brčkone tudi notranje poškodbe.

Loterijske številke izžrebane dne 4. avg. 1909:

Praga 49 70 29 33 45
Lvov 86 7 90 17 43

Koledar in vreme. — Danes: Marija Snežnica. — Jutri: Sprememenje Gosp. — Temperatura včeraj ob 2. uri pop. + 19°. Cels. Vreme včeraj: oblačno, burja.

Vremenska napoved za Primorsko: — Spremenljivo s posamičnimi padavinami. Hladni vetrovi. Vroče.

Društvene vesti.

Čitalnica pri sv. Jakobu opozarja gg. perve na pevsko vajo, ki bo danes četrtek ob 8 30 zvečer. Pevci so naproseni, da se vdeležujejo redno in točno pevskih vaj, ker se bližajo razni nastopi.

Telovadno društvo TRŽAŠKI SOKOL v Trstu.

Danes v četrtek ob 8 in pol je v restavraciji hotela „Balkan“ odborova seja.

Na Zdar!

Sokolski odsek se snuje na Opčinah. V nedeljo 8. t. m. ob 5. uri popoldne bo v prostorih konsumnega društva sokolski sestanek, na katerem se konstituirajo odsek. Na ta sestanek imajo pristop vsi prijatelji Sokolstva.

20 letnica pevskega društva „Zarje“ v Rojanu se bo vršila v nedeljo dne 8. t. m. po sledečem redu: Ob 11. uri slavnostni občni zbor. Po slavnostnem občnem zboru

: Zmerne :
: cene ::

Tvrdba I.
: vrste ::

Prva štajerska družba

za uporabljanje sadja v Mariboru.

Naznanja se slavnemu občinstvu, da se je odprla v Trstu, ulica S. Zenone št. 17

: zaloga jabolčnika :

neoporečno najboljšo hladilno in zdrave pijače po zmerani ceni. — Priporočeno od I. zdravniških avtoritet. — Specialiteta v izdelovanju našega jabolčnika obstoji v največji snaznosti, ker rabimo samo oprano sadje, ter imamo najmoderneje stroje (mline za sadje, hidravlične stiskalnice, cedilne prte itd.) tako, da je izključena vsaka dotika z delavci. Prodaja na drobno in debelo. Na drobno po 36 stotink liter. Postrežba na dom. Naročila na debelo izvršuje direktno tvrdba po dogovornih cenah. Za naročila obrniti se na

Carlo Tisina, ulica Stadion 5

Zaloga ulica
Zenone : 17

Zaloga ulica
Zenone : 17

Terezija Pešelj

soproga c. kr. poštnega poduradnika

stara 57 let, je umrla danes ob 10. uri dopoldne, previdena s svetotajstvi za umirajočo.

Pogreb se bo vršil v petek ob 10. uri predpoldne iz hiše žalosti via dei Pallini št. 10.

TRST, dne 4. avgusta 1909.

Žalujoča rodbina.

Cene zmerne.
Telefon 1395

Giuseppe Waldner

TRST - ulica Media 3 - TRST

Zaloga jelovega lesa s prodajo na drobno in debelo. — OKVIRJI iz bukovega in jel. lesa.

Izbera vsakovrstnih obloženih in ostruženih predmetov iz bukovega in jelovega lesa itd.

Bogata Izbera obložkov. — Lopate za pekárje.

Za turiste, potnike, lovce

in vse one osebe, ki morajo mnogo hoditi, je

LYSIPONION - PRENDINI

jako priporočen.

Lysiponion-Prendini je čudovito mazilo ki varuje noge proti mehurjem, žuljem in gorečim po dolgi pohodih. CENA ŠKATLJI 1 KRONA. Zaloga v Trstu: Lekarna Prendini in Agencija Zula, kakor tudi v vseh večjih prodajalnicah in mirodilnicah.

Umetni zobje

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Zsche

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Po neverjetno visokih cenah

se večkrat kupuje blago za moške in ženske obleke. Temu se lahko izognete, ako naročite blago direktno pri tovarni. Zadržite tedaj brezplačno pošiljatev moje

zbirke jesenskih in zimsk. vzorcev

Imam v zalogi samo najboljše blago zadnjih novosti.

Franz Schmidt, Jägerndorf 103

Avstrijska Šlezija.

Ura z verižico !.

popolnoma zastoj.

Da seznamo cenj. čitatelje z našo tvrdko, kakor tudi z našimi žepnimi urami za gospode in gospo, skienili smo darovati vsakomur, ki nam pošlje za poštne stroške K 1.— (tudi v znamkah) krasno uro z verižico in naš ilustrovani cenik.

Pišite takoj na tvrdko ur

HENRIK WEISS

Dunaj 99. Poštni predal.

Svet. Ivansko Kons. društvo

(Narodni dom)

razpisuje :: mesto

krčmarja

Ponudbe naj se naslovijo na odbor od 15. avgusta 1909. — Za pojasnila obrniti se je na društvenega tajnika H. SCHMIDT-a, Sv. Ivan. Odbor.

NAGLUHI

ali oni, ki trpijo na ušesih, ako hočejo ublažiti ali ozdraviti bolečine, naj rabijo mojo

ново, poboljšano slušalico

Ista se mora nositi v ušesu. — Cena komadu K 7, dva komada K 13. Pošilja po povzetju

Alojzij Schumann, Dunaj V

Leitgebasse 7

Prospekti zastoj in poštne prosto.

Vsled odhoda, prodaja s 30-40 od sto popustka.

Razprodaja

vseh PRSTANOV, UHANOV z dijamanti in brez istih, OBESKOV, VERIŽIC ter ZLATIH, SREBRNIH in STENSKIH UR, ki se nahajajo v prodajalni G. KEHIYAN, TRST, CORSO 23

NOVA PRODAJALN. BLAGA ZA MOŠKE OBLEKE GIUSEPPE SPECHAR

TRST, ulica S. Caterina št. 9 -- Piazza Nuova

je bogato založena z veliko izbero zadnjih novosti za pomladansko sezono po jako zmernih cenah. — SPECIJALITETA PRAVEGA ANGLEŠKEGA BLAGA.

Izbera srajc, ovratnikov, ovratnic, zapestnic itd. — Na željo se pošiljajo vzorci.

Cement - Portland

„SALONA“

Družbe „SPALATO“ Anonimno deln. društvo cementa Portland SALONA.

Letni proizvod: 10.000 vagon.

IZKLJUČNI ZASTOPNIK

Leopold Feiner, Trst

:: Pisarna ::

ul. Carradori 16

Telefon 605.

Zaloga Cementa

Riva Grumula 2

Telefon 23-30

upni obad. Cena za kvart K 240. Popolnoma velika vrtna veselica v prostorih konumnega društva v Rojani. Natančneje je razvidno iz lepakov. Prosjajo se vsa brata in druga društva, ki se udeležijo skupnega obeda, da se do petka prijavijo.

Nar. delav. organizacija

Narodna delavska organizacija išče takoj več težakov za stalno delo. Zglasiti se je v prostorih N. D. O.

Gospodarski vestnik.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu je imela od 1. januarja do 31. julija prejemkov K 1.700.373,35, izdatkov K 1.699.332,97 torej skupnega prometa K 3.399.706,32. Hranilni vlog se je vložilo K 679.698,28. Hranilni vlog se je vložilo K 692.925,27. Posojil se je izdalo K 225.312,00. Posojil se je vrnilo 211.711,47. Izposojil se je vzel K 94.000,00. Izposojil se je vrnilo K 29.000,00. Stanje hranilnih vlog z dne 31. julija t. l. K 818.091,14. Stanje posojil z dne 31. julija t. l. K 788.014,77. Stanje izposojil z dne 31. julija t. l. K 65.000,00. Sterilo zadružnikov z dne 31. julija 1909 je iznosilo 1057, ki jamčijo z vsem svojim premoženjem za varnost hranilnih vlog, katere se obestujejo po 4 in pol %.

Književnost in umetnost

Slovenski Branik. 8. številka vestnika naših pokrajin ima sledečo vsebino: Na Jevnice! — B.: Od slovensko-italijanske meje. — L. Bravko: Izprehod po dravski dolini od Sp. Dravgrada do Maribora. — Družba sv. Cirila in Metoda. — Z narodnega bojišča. — Kaj delajo naši narodni nasprotniki! — Priloga: Zemljevid dravske doline od Sp. Dravgrada do Maribora.

„Dom in Svet“. Prejeli smo osmo številko tega belestraničnega lista, ki se odlikuje z bogato vsebino in prekrasnimi slikami.

Arhitekt Josip Zitek. V torek je umrl v Pragi graditelj praškega „Narodnega gledališča“, arhitekt Josip Zitek, v 78. letu svoje dobe. Zitek je začel izvajati svoj monumentalni plan v maju 1888, ali, ko je gledališče bilo skoraj dogotovljeno in v avgustu 1. 1881 povodom cesarjevega obiska, provizorično odprto, je požar dne 21. istega meseca uničil njegovo lepo krasno streho in notranjost. Sedaj se streho „Narodnega gledališča“ in stavbo do tylosa dogradil je bivši asistent Zitaka, prof. Schulz. Pok. J. Zitek bil je profesor na praški tehniki od 1. 1864.

Vesti iz Goriške.

Iz Šmarji. Kdor še ni videl vse vipavate doline, Furlanije, ponosnega Cavana in skalo vitiga Nanosa, naj pride gotovo v nedeljo, dne 8. avgusta, v Šmarje, da napravimo skupni zlet k Vrtovcem, (mala vasica 10 minut peš-hoje iz Šmarji), kjer se mu odpre ta veličnana panorama. Zares nekaj zanimivega, obudovanja vrednega!

Tude, da ne zabim: v Šmarjah bomo imeli ta dan tudi veliko veselico. Velika priprava za našo slavnost pričajo, da bo nudi ta dan pričujočim obilo duševnega užitka. O vporodu sedaj le toliko, da je bogat in zanimiv. Prepevalo se bode umetne in narodne pesmi, goriška vojaška godba nas bo naslajala s svojimi različnimi slovenskimi komadi in na vse zadnje bo preskrbljeno tudi za mladino, ki bo lahko rajala in se zabavala. Skrbeti bomo, da ne pojde nihče kilega obrz iz Šmarji.

Če se zbere večja družba skupaj, naj blagovoli naznaniti, s katerim vlakom odide in kje in ob kakih urah naj bi jih čakali z vozovi na postajah.

Torej 8. avgusta, Tržačani v Šmarje pri A doščin!

V Prvačini se vrše velike priprave za nedeljsko prireditel. Kakor je našemu nar. občinstvu znano, prizor 8. t. m. prvaški diletant nar. igrokaz „Divji lovec“. Udeleženci iz Trsta se lahko odpeljejo z nedeljskim zabavnim vlakom ob 2.35. Veselica se prične ob 4. uri.

x Nečuvčen škandal na drž. kolodvoru. Danes je imel odposlati uslužbenec neke slovenske trške v Gorici nekaj blaga v Sv. Lucijo. Sveda je bil naslov napisan v slovenskem jeziku. Radi tega se je dogodil skoro da neverjeten škandal, da službujoči uradnik ni hotel vsprejeti blaga radi slovenskega naslova, in je zahteval naj se pristavi še nemški... Ker je moralo blago dospeti v Sv. Lucijo ob določenem času, si uslužbenec ni vedel drugače pomagati, nego da se je vrnil na dom, ter spisal vse v nemškem jeziku, na kar je bila že le pošiljatelj sprejeta. Vendar je blago odšlo štiri ure pozneje nego je bilo prvotno namenjeno. Vpričo tega usojenega škandala in pa vsek dan ponavljajočih se šikan na škodo slovenskega občinstva na državnem kolodvoru moramo res vprašati: ali ni nikogar, ki bi mogel in hotel storiti takemu postopanju konec?

x Pametna prepoved. Tržaško namestništvo je izdalo na vse občine v deželi ukaz, ki stremi za tem, da se izda od strani občin čim manj dovoljenj za pitje lov. Namestništvo utemeljuje to naredbo s tem, da so „črčaji“ po nekaterih krajih popolnoma uničili vse ptice, valed česar se je pojavila v

dotičnih krsnih velika množina mršesov, ki jih navadno pobirajo ptice.

x Nevihta in točo smo imeli pred-čera v Gorici. Nevihta je bila tako huda, da je polomila mnogo dreva in je napravila precej škode na vrtil.

x Veselica narodnoizobraž. društva v Rožni dolini, ki se je vršila v nedeljo 1. avgusta, je prav dobro izpadla, če se upošteva, da so nastopile vsakozni nove moči.

x Kolesarsko društvo „Vrtojha“ priredi dne 22. avgusta veliko veselico. Udeležbo so prijavila razna društva iz okolice in iz Trsta.

Pevsko in bralno društvo „Draga“ priredi v nedeljo dne 8. t. m. javen ples v Orleku na dvorišču gostilne Pirjevec. — K plesu bo svirala godba iz Mavhinj. V slučaju slabega vremena se prireditel odloži, na nedeljo 15. avgusta.

Vesti iz Istre.

Akademiki iz Istre! Pozivljajo se vsi akademiki iz Istre, da prijavijo svojo udeležbo na sestanku hrvatsko-slovenskih visokosolcev iz Istre, ki se bo vršil 14. in 15. avgusta na Voloskem-Opatiji. Tem povodom bo imelo tudi hrvatsko-slovensko akad. ferijalno društvo „Istra“ svojo glavno letno skupščino.

Svojo udeležbo naj vsakdo prijavi radi prenočišč in hrane na naslov: Stjepan Car, phil. Opatija, Vila al mare. Po zanimanju in pripravi se nadeja čim večega odziva.

Hrušica v Istri. — Ob sklepu ravno ker minulega šol. leta posloval se je naš obče priljubljeni naduč. gosp. Vaušer z ginjenim srcem od svojih dragih učencev. Ob tej priliki izustila je tamošnja gca. učiteljica primerni govor, pri katerem so se vsa nežna očesa solzila in ravno tako nežni obrazci zbrane šolske mladine jokali. In kako bi se ne?

Saj je preživel med tukajšnim ljudstvom — 42 let; učiteljeval pa je celih 45 let. — Dne 31. julija t. l. bilo je lice šol. posloja odlično, z oken so plapolale zastave, balenci, cvetica, grmenje topičev je oznanilo vesel večer. V mraku je pridrdral iz Podgrada voz voz gospic in gospodov — mlad, dobro izvežban orkester, ki je došel, da gosp. nadučitelju napravi ovacijo za odhodenico. Ob slavnostnem govoru je bil jubilat do solz ginjen. Tako je ta večer prehitro potekel med godbo, petjem, govori in plesom. Ob jutranji zori smo se poslovili priarčno od te pregoštljube družine, osobito od gosp. nadučitelja.

želeč mu vse najbolje v njegovem novem stanu — zaslužnega pokoja.

Tulci v Opatiji. Od 1. januarja do 28. julija 1909 je obiskalo Opatijo 23.678 oseb. Dne 28. julija 1909 je bilo navzočih 4834 oseb.

Razne vesti.

Usodni demant. Zadnje sredo se je vršila v Parizu javna dražba sedmih, med bogataši in ljubitelji dragulj zasnih, dragh kamnov. Najznamenitejši in naidraži med njimi pa je bil takozvan „Hopedemant“. Kamni je izverreda koren, najino brusen in tehtal 44 in pol karatov. Cenili so ga nad 600.000 fran., prodali pa za bagatelo 384.000 frankov. Vzrok temu je lahkoverje, ki je sicer po zgodovini Hopedemanta na videz utemeljeno. Noben lastnik ga še ni imel nad leto dni, da se mu ni pripetila taka večja nesreča.

Mali oglasi

Razna jako lepa atsnovanja, obstoječa iz dveh sob in kuhinje, ali 1 sobe, sobice in kuhinje, ali samo sobe in kuhinje, preskrbljene z vodo in plinom po za oddati takoj proti jako nizki najemnini. Hila Štolfa, Škorklja-Rojan, za cerkvijo. 1353

Učenca išče mizar, ulica Belvedere št. 8. 1356

Išče se učenca za pekarno. Ako mogoče od 15—16 let. Naslov pove Inzer. odd. Edinosti. 1354

Fotograf Anton Jerkič Trst, Via delle Poste št. 10, Gorica, Gosposka ulica št. 7. 1357

Pozor! M. LEVI Pozor!

Trst, ulica S. Giacomo št. 7 (Corso) Trst Kupuje rabljeno pohištvo, ponošene obleke in šivalne stroje. Pisati dopisnice. Pride sam na dom.

Pristen domač sliovec vdbi se v večjih in manjših množinah pri Ant. Fatur, Prem, Notranjsko. Cena po dogovoru. 1300

Gostilna „Al Ginnasio“ ul. Squero nuovo 7 ima pijače in jedila prve vrste. Priporoča se slavn. občinstvu za obilen obisk H. Kosič. 1237

Proda se dober klavir za 120 K v ulici Foscolo 22, V., vrata 22. 1352

Javni ples priredi mladina v Turljah (40 minut od postaje Herpelje-Kozina) na dvorišču g. A. Dobrila dne 8. avgusta. 1351

Papirnica s pravico do tobakarne se proda. Najemnina mesečnih 20 Kron. Naslov pri Edinosti.

Prilika. Po jako nizki ceni se proda klavir. Foscolo 22, V., 13 1336

Automobilisti in motociklisti pozor!

Giuseppe Colonna, Trst

Specijaliteta vulkanizovanih poprav na pnevmatikah
Lastna delalnica: Ulica Acque št. 4

Vulkanizovanje, moja lastna specijaliteta, lastno izdelovanje Antiderapantov iz usnja in Caoutchouc-a, pokritja z gladkim gumijem, plakete in poprave z elastiko na počenih ali preretanih pnevmatikah vsake znamke.

Poprave se izvršujejo točno in solidno ter se zajamčijo.
CENE ZMERNE.

NOVO POGREBNO PODJETJE H. STIBIEL in dr.

z bogato opremo za vsakovrstni pogreb

in prodajalnico mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetlic perle, porcelana itd. itd.

: Velika zaloga : voščenih sveč.

Prodaja na deb. in drobno.

Prvi urad za revizijo prizive in inform.

v davčnih zadevah
Trst, ulica dell'Istituto 10, III, 5.

Sprejema sestavljanje pol za hišni, rentni, obrtni in osebni davek; preskrbuje prizive proti pretiranim odredbinam in pogrešenim klasifikacijam

Urad je skrajno zanesljiv in tajen. Odprto od 9. ure predp. do 1. pop.

Novici in Novice

ne zamudite obiskati dobroznano slaščičarno ::

Matteo Stoppar :: Trst

ulica S. Giacomo št. 7 (Corso) - Filijalka: ulica Glus. Caprin št. 9

kjer najdete bogato in veliko izbero Konfetov bomboniere in slaščic po zmernih cenah. Vina in likerji prav dobri v botilkah. Telefon 1464

Zaloga izgotovljenih oblek in

manifakturnega blaga

AL MONDO

Praseljena iz Barriere št. 33

v ul. dell'Istria št. 8 (Sy. Jakob)

Velika izbora moških, deških in otroških oblek. Zaloga blaga za obleke po meri. Srajce spodnje hlače, nogavice, plenice, ovratniki zapustniki, ovratnice itd. itd. v bogati izbiri.

Zaloga najboljših modrih, rumenih in belih jop za mehanike itd.

Specijaliteta: hlače za delavce. Vse po najzmernejših cenah.

Oglase, poslana, osmrinice, zahvale, male oglase in v obče kakoršnokoli vrste oglasev sprejme „Inzeratni oddelek“ v ulici Giorgio Galatti št. 13 (Narodni dom) polunadstropje, levo. Urad je odprt od 9. jutraj do 12. in od 3. do 8. popoldne. Po noči se vsprejme v „Tiskarni Edinost“.

POLIGON: elektro-magnetični aparat

oedravi in pomaga tudi pri najhujših boleznih, kakor n. pr. revmatizem, protin, ischias, nespečnost, mrtvoud in druge bolezni. Vse podrobnosti se nahajajo v prospektu. Cena velikemu aparatu K 10, malemu K 6. — Pošilja samo po povzetju

Alojzij Schumann
Dunaj V, Leitgebasse št. 7

Aurelio Herbig

Civilni geometer. — Avtorizovani zapriseženec

Trst, Corso št. 30

sprejme merjenja, ekskorporacije, instalacije itd. splošno vsa geometrična dela.

ANTON SKERL

mehanič, zapriseženi izvedenec

TRST, Carlo Goldonijev trg št. 11

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Napeljava in zaloga električnih svetil, luči in prodaja gramofonov, sonofonov, in fonografov. Zaloga priprav za točati piva Lastna delavnica za popraviljanje avt. strojev, koles, motokoles itd.

Velika zaloga pripadkov po tovar. cenah.

TELEFON št. 1734.

G. Levi Minzi & Co.

Nova in bogata zaloga vsakovrstnega

POHIŠTVA

Spalne in jedilne sobe na izbero.

Najnovejši uzorci.

Trst, Via dei Rettori št. 1

Telefon št. 71 Romano IV

Dr. Dinko Tecilazić

specijalist

za otroške bolezni

v ulici Stadion 6, I. n. Telefon 18, IV (gledal Fenice).

ter ordinira od 2. do 3. ure popoldne.

Bogomil Fino

bivši apar v Sežani

ima svojo

novo prodajalnico :: ur

v TRSTU

ul. Vinc. Bellini 13

nasproti cerkve svet. Antona novega

Vsakovrstne verižice po pravih tov. cenah

